

ЧАЛЬЫЛАРНЫҢ ЧАҢҒЫС ЭВИ

Парашютчулар

Чоннуң келир үези оң анык салгылап тургустар. Оң политика дегендеги болгаш хай-ничингидекилерден ийгилик көзүндөшкөн орундар хай-нурууларда оң хамааралар. Набия бурзуунуң амырамында хай-хэй чутуда орундалар каян-даа кататпатымас озыга хейирлерин, ыччанга ову шитирлеринге азы-бүрү артар иреттерин. Оң ыңдыг-даа болза, бүгү нацияларнык кижилер, рессаларнык башчылары, буюр шапкычтарынын чаңгы ай калдып чоруу ийгилик айтырлар баа бар. Хосталга болгаш табың удулар бүтүлгө эркетинг. Хосталга болгаш табың—чүгө таңгыс кижиниң бени арга-мергендиниң сайыраарына болгаш баа аянталдып чекеткенин көзүндөшкөн эрген-жон тургузуу турар. Кижя напонал болгаш анык талам-биле медреседи биле бээриниң оракчор мурунда ла ол шыныг чүтүдү билер турар.

Кижилер ийгилик көзүндөшкөн дүрүмнере билбес чорашса, эжелеп алычыларга болгаш дарыкчыларга удуру бодунуң хосталганы дөш демисейин чорашса, Африканың, хэй-хэй Азия болгаш Латин Америка чуттарынык бүгү төөгүтү өскөрткөн халдай келген эжелдиктерге удуру чорудуп келген демисейиниң өнөөчүлөрү биле долдунган. Кай-даа шадга өскө чүртүп дарыкчыларга чекемдинде да карын-дошкун дараал-биле чоңу бектесе чок, хосту-чагай амырлар, хамаарышпас чоруду дөш чоңуң ийги күөл-соруу каян кезезде кылтыгып чорашса. Чарык чүс чүс мурунда Россия тивилеп үгөн социализм революциянын күчүдү хосталга шууганы бүгү делегейни эргип, бодунуң оруунга таарышкан империализмниң болгаш колониализмниң чаа-чаа бастырынып чор кырыдан арыларды шыаң турар. Ыччанга болгаш бүгү делегейниң хуустары бурганда депшилерин кижя төрөстөткенин удуру байырлыгы — Октябрь революциянын юбилейин бүгү тала-биле уткуурунга белеткенин турар.

Сөөгү каш чылдарда бистин планетаның ары таңытканын маам-биле өскөргөдөгү. Колониализмниң хэй-хэй ар дарыкчыларга хосталганы, ол чалыктай берген. Он-он Африка болгаш Азия чурттары боттарынык хамаарышпас чоруун чедип алган. Оларда хосталга ам-даа анык. Ыччанга-даа оң эрес-мадырдыг чоруу колониализмге удуру демисейе канчалык быжыкан.

Африканың бөгүнгү оолдарына оларнык ада-өбөлөрүниң кижя-чегелин даш-пимокко дымчалдып артышкан. А кожалык чурттарда чаңгылыгып турар боо дааштары бөгү демисей ам-даа үргүчүлөшкөн деп чүвени саягыдыр турар. Америк империализмдиниң Вьетнамга чоруду турары ханыг болгаш чүдөк-буяк даанын, англи колониализмдиниң Аденге чүмөнөшкенин, португал дайныкчарының Анголада араатыныг үгөлдөгү, Венесуэланың, Колумбиянык, Гватемаланык болгаш өске-даа чурттарың партизанынгарга удуру чоруду турар шапкылачы өкспедиялар бажың бурзуунга хосталга болгаш табың ам-даа келбон деп чүвени тайылбырлап турар.

Ыччанга-даа бөгүнгү делегей дүңгүлүгө шууң дөмөй эвес. Ында кижя чаксааыраг эвес. Хосталга болгаш аас-кекжя дөш демисей чаксаа туткып демисей турар экинчи болгаш ханыгы дөшкөчүлөшкөнү көрүп турар.

Ам бо хүнерде бис бодунуң чоңуң хосталганы болгаш бурун эргези дөш демисейге амы-тыны бергеннениң мурунга мөгөйлү турар бис. Оларнык мадыр чоруунга шыңчымы биле мөгөйлүшкөн, хосталга революциянык хөрөң моон сонга кара-даа уламчыларын дагырап турар бис.

Бо хүнерде мен, бир чыл мурунда, апрель 28-те, саттыкчы өлүктүлөрдүн хоудура барган ыраакы Азия чурттуг өлүктүлөр дугайында болгаш ор мен. Банк алыб-хаакчыларынык профва-ле органиализмниң чингысе секретари болгаш Аденге анык йөмөчлөрдүн органиализмниң секретари Абдулла Ассалафи кайтамчы эрес-сорукуту

Совет аныктарга Вьетнам — бодунуң таарышкан балыгылыгынык дүр. Вьетнам бистин аныктарымын чарылаб келини. Сөөгү чылдарынык дүргү-үдө делегей шууң өскөргөдөгү болгаш улам-на сыйры аларган. Бистин ада-өбөлөрүниң үгөлдөгү таңгып ыраак, боттарын араакчор турган түдүлөр ам бөгүнгү бистин бажыкчыларын эргезинге чоккошпалык келген. Бис биче шапкылач эргезинге удуру кижилер дөш аларган бис. Бистин хэй нуруууска бичин, элдеги, чалгы үе турбаан. Бүгү-ле чүвени дайын таптай бажыкчя турган.

Совет аныктар дайын деп чоңуң чүд ол деп чүвени кайтамчы өк билирлер. Ыччанга болгаш совет анык оолдар болгаш кыстар баа бистин бүгү чоңуусу ыңы-лазы дөш удуру болдунар-да бүгү дууам көрүзүп турар. Вьетнамда америк агрессорга удуру демисейдин фронттуу хуң келген туду-на улам калбарып турар. Шаң мадыг күштүг

тарынык федерациянык араб болгаш өске-даа чурттарынык аныктар органиализм-биле калды Ортаакы болгаш Чоокку Муруу чүкпе даштыкы шериг баазаларына болгаш суджалангыга удуруланган бүгү делегей семина-рыны чорудар.

Калды-берге дараала кирип чораша удуруларын төөгүтүлөр билирлер-де болгаш, дайына баштай ол улустарнык девискө-рүгө чекселенишкенин, шеригни тургузуу аң турган, а оң соода ол күштүң ачымы-биле үптөшкениниң, хоозуралды чоруду турган. Ам бо хүнерде Азияны, Африканың болгаш Американык девискөргө артык калган ол баазалардан дайынык чалгыштыгы оң үгүш турар. Агрессорлар ол чекселни күштөргө колониализмге удуру демисейге көзүлүп, хосталга дөш дейсегиниң турар удуруга оңтан турар. Чүгө АКШ бени амгы үдө өскө чурттарынык девискөргө 2200 амык шериг баазаларын болгаш объектилерин түдүп турар. Азияны, Африканы болгаш Латин Американы чурттары боттарынык девискөргө ол баазалары чалдырып негеп турар. Эргезин чаа совет аныктар хамаарышпас чоруду чедип алган чаа амык күрүлөрдүн аныктар органиализм-биле бижык напайралды болгаш харылааны туудырыг удуру чедип анык күрүлөрдө болгаш удуру-улу кайтамчы чурттарда, хары-даа АКШ чык бодуна бени Вьетнамда дайыгы удурулашымын мас-салым-биле калбарып турар.

Вьетнамда АКШ-тын агрессияны удуру эр-сөткөң каттыштырылганын шикчөшкенин анык-бүгү политиктиң болгаш уламыныкынык аныктар органиализмниң таңгыс ай дөмөйгө хөдөлүшкөчө каттыштырар. Чоокку каш хүнерде мурунда Вьетнам Германиянык, Бельгиянык, Англиянык болгаш өске-даа чурттарынык оруктары-биле чалык болгаш табының маршын чоруттуган. Анык коммунистер, социалистер, либералдар, католиктер шуугуу таңгыс олурунга катчып алган чоруп турар. Олар «Вьетнамда дайынык ооскадыр!», «Ядролуқ чекселни хандыра!» деп лозунгын адып үдүргөндөр.

Социализм болгаш национал-хосталгалык шикчөшкөн колониализмге өлүмүң согуугу таарыштырар. Ыччанга-даа колониализмге боттарынык чагырып турар чарыларын артыкчыларында калбагышына. Гитлердин, Англиянык, Мозамбиканык демисейил турар мадырдык аныктары болгаш чоң совет аныктарынык болгаш делегейни демократтык аныктарынык алаң деткимчөни ап турарлар.

Апрель 23-тен 25-ке чедир хэй-хэй чурттарынык аныктары Ко-накрге чыгып, португал колониализмге эр-сөткөң каттыштырылганын бүгү делегей конференциянык чымылдыр чоруткан. Ол конференция чүвени аныктар органиализмниң болгаш Бүгү-делегейниң демократтык аныктарынык федерациянык болгаш өскө-биле органиастаттыгына. Совет аныктарынык төлөөлөр боттарынык үе-чөргө өөрү-биле бир дөмөй Ко-накрге барып, Африка континентинге колониализм кезээ-мөңгө удузгар дөш куузел-соруун алареткенер. Майын ортан үезинде Бүгү-делегейниң демократтык анык-

Хамааты ужура чүдүлүп Кымылда туруп турар салгырынык бөүк парашютистерин олурукан самолёт чөрдө чоруту адырылган, өрү беди чоруй эй тыртып, хоорайнык муруу-чөп таламда хөуже улашты. Оң алаада дески шол. Беликтин кемчө-чөңи 500 деп санын көргүзүп чораша. Чөргө чедир 500 метр дөш ол. Самолёт таңгыт-ла шөлдүң дескенин кырыпта келгенде, шөнеде парашюту салым бадыра-нык компанияны хайгаракчы удуздукчу Ринард Халиков берипкен. Алаада бичекек чүк багалап удуру эвес парашют шала ийлендир ужуруп батшап, шөлдүн барык-ла ортузунга оожум дүштү. Парашют-чү кижилерин самолёттан халып бөлүрүп меддеп көргүсөви ол. Парашютчулары чөргө демектөөн чөрдүн кайы хире ийленчек беликтен халылар болза, олар алаа чалгы чокка көң дүжөп, латтин күжү кайы кирет эргезин шөнеде тода көргүсөви.

Инструктор Владимир Калды парашютчуларынык кичиңгенин бөлүчө уладырарган, шураарынга белеткенирин сатылдырыпкан. Парашютчулары оорданында чүтүтүн дайын кижилер дүвү чок ак-көк делемке шураарыга белег.

— Шурап болур—деп, команда тода дымдалган соода, баштайгы кижя самолёттан адырылган, октаа даш деп, чөргө парашюту бадипты. Мырыңай үр болбаанда парашют чалыган, агарып көстүп келди. Оң алаада кижини мрактан көргө бичин кара тулап шыаң. Парашюту улам куудулап, чөргө чоккошпалык, халылаа-даа чөргө чедери ам-даа ырак. Хүй аяс тургазык, халылааран салгың оңу кийимге чедип бар чораша. Ындык болжак ол парашюту тусуяк демектөөн чөрдөңиң мрак-да метр ырак дүшкөк. Бир дугарында халаян кижя Константин Осваньяков.

Самолёт бир удуру дескенинги кылган, шөлдүң кырыпта келгенде баа бир кижя оңу нарар кылдыр ушуга халы берди. Ол парашюту дөш шөлдүн мырыңай төүгө көп оожум хонуккан.

— Көрдүрер бе. Дүжүкүлүгү парашюту болгаш чалгы чөк дүштү. Ыямык болур-даа ужурут, парашюттуг та чөргө халаян кижя — деп, инструктор Алексей Михайлов оңу маңтап чуталайдыр.

— Бо көзүң хонукпача парашютчуңу ким дөрөл— деп, оң айтырмыга:

— Бистин бир хоочун кижилериян бирааң Петр Пачугов-дур — деп, халылааш, алаа дуулажым, парашютуң дүжүп бөр дөш ынаар маңкыты. Эш Пачуговту дуружуга кижя дөрө-ле чөп. Парашютту шураарынга шеригте турган өөренип алган. Ыччанга ам 1957 чылдан бөр парашюту болуп келген. Эргезин чыдын чыгып үзөп. Ыччан арга-арытта өрт бо-ла болу бөр таарылгалар турган. Севи тайгамында өрт болган дугайында меди дымчалып келген. Эргезин удуру команиянык парашютчулары ынаар ужузду үгүшкөндөр. Тайгада амык шөл көчүлөп алаш болгаш, бөр болган чөргөңү чөтүлдө бичин көчкөлдөп шөлчүгө көстүп чыткан. Удуру сук-сукун будуктарлыг тоон мыштар шөлдү долдырып бүзөлдөп алган. Парашютту шын эвес башварар болза мыштар бажыга кедирли чөргө. Ол чөргө бир дугарында Пачугов халаян. Шөлчүгө чөргө халаян хонуккан, чөтүлдө чурттакчылыг чөргөңү кижилерин эилдендеп алган, өртү өжүргөп.

Самолёт дескенин келгиле-ле, оң иштинде шурап дайын кижилер парашюттары агартын алган, уда-ларга бадип-ла турлар. Евгений Миков, Владимир Ермолин дөш, шуугу 13 кижя ол хүң парашюттуг шураан. Парашютчулар чөргө шуңу дүжүп келгенде, инструктор оларны чымы алган, кым ким шураанын, кым чалгы кылганын тайылбырлап чуталады.

Парашютчулар бо чалгы белеткенин апрельдиң чоокку хүнеринде ийичар эрттиргенер. Парашютчулары калды-даа бичин көчкөлдөп шөлчө чөргөңү шурап болурунга белиниң ол баштайгы белеткени халышыны көргүсөви. Эрне удуру ийгилик салгырар Току болгаш Барыма-Хемчик райондарга баа бар. Мыныа чедип шыдаас ийиксе, азы чурттакчылыг суурларын мрак турар чөргөртө өрү болу бөргө, оңу чөтүрү үезинде тозардып тыккан, дүргө өжүргөвине парашютчулар улу түтүн кырып турарлар.

М. СУГЕ-МААДЫР.

Чурукта: парашютчу Петр Пачуговтуң чөргө дүжүп келген үези.

Анык салгал — чоңуң келир үези

Кижя чораша. Оң бүгү-ле анык хөрөң, чырык күзели тога бердиген. Бис оң-биле 1964 чылдын январды Джакартага органиастава Бүгү-делегейниң демократтык аныктарынык ужура-кылыгына таңгыкып алган бис. Каян дайынар делегейниң демократтык аныктарынык чаңгыс анык савдарымын, оңу буруап дүжүрүр арадайып турган үедө, Абдулла Ассалафи империализмге удуру бүгү депшилерге күштерин каттыштырар дөш чалыкчылыгы камгалачы болуп турарын баа катып көргүсөви. Ол камгалачы бүтүрелдиг, оң-баш-талык чаңгыс кижя чораша. Алаң колониализмдиниң оң төрөң хорайы Аденге шериг баазаны кылдып алганын дугайында чүгө-аамы утпас мен. «Төрөң чуртту хосталгалык кылдыр көрүргөңү дөш ийгилик аас-кекжя турбас!» — деп, Абдулла хай удаа кататпач чугаалап турган болгаш ол бодунуң амырамын чөпүң аас-кекжя дөш демисейге чораша.

Абдулла Ассалафи чалык на-мындал чарыла-даа, оң амырлар кижилериниң чүрөөңө үтүндүрүлгө-биле артып калган. Аденге профва-ле удурулашымын ийгерди, бүгү ийги-лик амык ооскадышкыны чоруткан. Бүдүн недөлийн дүргү-үдө Аденге бөдүң кижилерин кыжымдап келген. Ам бөгүң бис, бир чыл эргези соода, аныктарынык эр-сөткөң каттыштырылганын Бүгү-делегей хуңу дөмөйлөп турар, чөвөгү хөрөң дөш амы-тыны берген эживас Абдулла Ассалафини болгаш өске-даа демисейлерины сактып бодип турар бис. Чөвөгү аас-кекжя дөш демисейге амы-тыны берген мадырларың өөрү-деви-рин биске үлөтүр чөккө болуру. Оларнык көзүбөс оодуру империализмге удуру фронттуң демисейлери улам-на сыйры каттыштырып турар.

Бо хүнерде бүгү-делегейниң демократтык аныктары демисей турар вьетнам удука болгаш оң мадырдык аныктарына чалгыс ай эр-сөткөң каттыштырылганын алареткен. Вьетнам биске чүдө эргиз болгаш чоок. Бөгүң ийги хосталга болгаш табың дөш демисей чөргүң турар.

болгаш массалыг удураанымын кылдың төөгүдө делегейниң кижилер каян-да көрүп көрбөс. Чоокта чаа хамаарышпас чорукту чедип алган анык күрүлөрдө болгаш удуру-улу кайтамчы чурттарда, хары-даа АКШ чык бодуна бени Вьетнамда дайыгы удурулашымын мас-салым-биле калбарып турар.

Вьетнамда АКШ-тын агрессияны удуру эр-сөткөң каттыштырылганын шикчөшкөни анык-бүгү политиктиң болгаш уламыныкынык аныктар органиализмниң таңгыс ай дөмөйгө хөдөлүшкөчө каттыштырар. Чоокку каш хүнерде мурунда Вьетнам Германиянык, Бельгиянык, Англиянык болгаш өске-даа чурттарынык оруктары-биле чалык болгаш табының маршын чоруттуган. Анык коммунистер, социалистер, либералдар, католиктер шуугуу таңгыс олурунга катчып алган чоруп турар. Олар «Вьетнамда дайынык ооскадыр!», «Ядролуқ чекселни хандыра!» деп лозунгын адып үдүргөндөр.

Социализм болгаш национал-хосталгалык шикчөшкөн колониализмге өлүмүң согуугу таарыштырар. Ыччанга-даа колониализмге боттарынык чагырып турар чарыларын артыкчыларында калбагышына. Гитлердин, Англиянык, Мозамбиканык демисейил турар мадырдык аныктары болгаш чоң совет аныктарынык болгаш делегейни демократтык аныктарынык алаң деткимчөни ап турарлар.

Апрель 23-тен 25-ке чедир хэй-хэй чурттарынык аныктары Ко-накрге чыгып, португал колониализмге эр-сөткөң каттыштырылганын бүгү делегей конференциянык чымылдыр чоруткан. Ол конференция чүвени аныктар органиализмниң болгаш Бүгү-делегейниң демократтык аныктарынык федерациянык болгаш өскө-биле органиастаттыгына. Совет аныктарынык төлөөлөр боттарынык үе-чөргө өөрү-биле бир дөмөй Ко-накрге барып, Африка континентинге колониализм кезээ-мөңгө удузгар дөш куузел-соруун алареткенер. Майын ортан үезинде Бүгү-делегейниң демократтык анык-

Хамааты ужура чүдүлүп Кымылда туруп турар салгырынык бөүк парашютистерин олурукан самолёт чөрдө чоруту адырылган, өрү беди чоруй эй тыртып, хоорайнык муруу-чөп таламда хөуже улашты. Оң алаада дески шол. Беликтин кемчө-чөңи 500 деп санын көргүзүп чораша. Чөргө чедир 500 метр дөш ол. Самолёт таңгыт-ла шөлдүң дескенин кырыпта келгенде, шөнеде парашюту салым бадыра-нык компанияны хайгаракчы удуздукчу Ринард Халиков берипкен. Алаада бичекек чүк багалап удуру эвес парашют шала ийлендир ужуруп батшап, шөлдүн барык-ла ортузунга оожум дүштү. Парашют-чү кижилерин самолёттан халып бөлүрүп меддеп көргүсөви ол. Парашютчулары чөргө демектөөн чөрдүн кайы хире ийленчек беликтен халылар болза, олар алаа чалгы чокка көң дүжөп, латтин күжү кайы кирет эргезин шөнеде тода көргүсөви.

Инструктор Владимир Калды парашютчуларынык кичиңгенин бөлүчө уладырарган, шураарынга белеткенирин сатылдырыпкан. Парашютчулары оорданында чүтүтүн дайын кижилер дүвү чок ак-көк делемке шураарыга белег.

— Шурап болур—деп, команда тода дымдалган соода, баштайгы кижя самолёттан адырылган, октаа даш деп, чөргө парашюту бадипты. Мырыңай үр болбаанда парашют чалыган, агарып көстүп келди. Оң алаада кижини мрактан көргө бичин кара тулап шыаң. Парашюту улам куудулап, чөргө чоккошпалык, халылаа-даа чөргө чедери ам-даа ырак. Хүй аяс тургазык, халылааран салгың оңу кийимге чедип бар чораша. Ындык болжак ол парашюту тусуяк демектөөн чөрдөңиң мрак-да метр ырак дүшкөк. Бир дугарында халаян кижя Константин Осваньяков.

Самолёт бир удуру дескенинги кылган, шөлдүң кырыпта келгенде баа бир кижя оңу нарар кылдыр ушуга халы берди. Ол парашюту дөш шөлдүн мырыңай төүгө көп оожум хонуккан.

— Көрдүрер бе. Дүжүкүлүгү парашюту болгаш чалгы чөк дүштү. Ыямык болур-даа ужурут, парашюттуг та чөргө халаян кижя — деп, инструктор Алексей Михайлов оңу маңтап чуталайдыр.

Чаа спорт шөлүгө

СПОРТ

Чөвө-Хемчик районда «Чыра-Бака» совхозун Хорум-Даг салгы-рынык аныктары болгаш ийги сел чыл шикчөшкөн өөреникчилери СЭПТ Топ Комитетиниң болгаш ССР-ян Милитартер Чөвө-Хемчик «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс-уулулар» болгаш спортту кылдып ийги көзүндө талам-биле көмөкчө дугайында доктанын амыралда боттардыр дөш чалгы амыралды кылып эргезин. Ам Хорум-Дагда аныктарынык болгаш өреникчилерин ийи бут бөмбүүнү команданын органиаста-п тургусканында бөр ийи неде-ля чедип турар. Бо үезин дүргү-үдө олар белеткени кыды кылган, «Чүс